

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ajankohtaista ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen sekä muiden perusopetuksen jälkeisten koulutusten hauista

Opintopolku ja muut oppijan palvelut -infotilaisuus
13.11.2020
Satu Hornborg

Esityksen sisältö

- Katsaus vuoden 2020 hakuihin
  - Koostetta kevään hauista
  - Hakeneet ja valitut
  - Perusopetuksen päättävien hakeutuminen eri hauissa
  - Kokemuksia haku- ja valintaprosessista
- Kohti vuoden 2021 hakuja
  - Hakuakataulut vuodelle 2021
  - Hakuun valmistautuminen
  - Hakeminen
  - Valinnat
- Oppivelvollisuuden laajentaminen
- Tulossa
- Muuta
- Lisätietoja ja neuvontaa

Katsaus vuoden 2020 hakuihin

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue, curving across the bottom and right sides of the page.

Koostetta kevään hauista

- Perusopetuksen päättävien ikäluokasta **98,5 %** haki yhteisissä hauissa (ikäluokka n. 60 500)
- Perusopetuksen päättävistä hakijoista **98,8 %** sai opiskelupaikan yhteisten hakujen kautta
- Hyväksytyistä opiskelupaikan vastaanotti **96,2 %**
- Hakematta jättäneitä n. 880 (osa jäänyt luokalle, osa hakeutunut yhteishaun ulkopuolelta opintoihin) + valitsematta jääneitä n. 690 = **1570**

Hakeneet ja valitut vuoden 2020 hauissa

- **Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaussa** haki yhteensä 71 800, joista 64 970 hyväksyttiin (vuonna 2019 hakijoita oli 72 100 ja hyväksytyjä 66 400)
  - Ammatilliseen koulutukseen haki ensisijaisesti 36 080 hakijaa.
  - Lukiokoulutukseen haki 35 700 hakijaa.
- Yhteishaussa haki 58 630 perusopetuksen päättävää
  - ammatilliseen koulutukseen hyväksyttiin 24 840
  - lukiokoulutukseen hyväksyttiin 31 330

[Vipunen.fi](https://vipunen.fi) (Koulutuksen yhteiset >> Haku ja valinta)

Hakeneet ja valitut vuoden 2020 hauissa

- **Vaativana erityisenä tukena järjestettävän ammatillisen koulutuksen haussa** haki yhteensä 2 840 joista 1 810 hyväksyttiin (vuonna 2019 hakijoita oli 2 877 ja hyväksytyjä 2 065).

	Ensisijaiset hakijat	Hyväksytyt
Ammatillinen perustutkinto	1 662 (1 649)	906 (1 015)
VALMA	687 (746)	687 (676)
TELMA	486 (482)	399 (397)

[Vipunen.fi](https://vipunen.fi) (Ammatillinen koulutus >> Haku ja valinta)

Hakeneet ja valitut vuoden 2020 hauissa

- **Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa** haki yhteensä 4 200 hakijaa, joista hyväksyttiin 3 300 (vuonna 2019 hakijoita oli 4 847 ja hyväksytyjä 3 510).

	Ensisijaiset hakijat	Hyväksytyt
Kymppiluokka	1 416 (1 483)	1 200 (1 029)
VALMA	2 511 (3 115)	1 941 (2 263)
LUVA	258 (249)	189 (168)

[Vipunen.fi](https://vipunen.fi) (Koulutuksen yhteiset >> Haku ja valinta)

Perusopetuksen päättävien hakeutuminen eri haussa

- Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaussa **sekä** erityisoppilaitosten haussa hakeneita **426**, joista molemmissa haussa valittiin **318**
- Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaussa **sekä** perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa hakeneita **2 415**, joista molemmissa haussa valittiin **1 158**
- Erityisoppilaitosten haussa **sekä** perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa hakeneita **120**, joista molemmissa haussa valittiin **42**
- Kaikissa kolmessa haussa hakeneita **72**, joista kaikissa 3 haussa valittiin **21**

Kokemuksia haku- ja valintaprosessista

1/3

- Haku- ja valintaprosessi sujui hyvin
  - Suorituskykyongelmia ei esiintynyt, kirjeiden tulostus onnistui hyvin, tiedonsiirrot ja raportit saatiin ajoissa käyttöön.
- Arvosanoja karhuttiin vielä deadlineen jälkeen
- Koronatilanteesta johtuen suuri osa koulutuksen järjestäjistä perui pääsykokeita tai muutti ne etänä järjestettäväksi
  - Pääsykokeita järjestäviä ammatillisia hakukohteita oli 10,8 % hakukohteista (vuonna 2019 hakukohteista 16,8 % järjesti kokeen)

Kokemuksia haku- ja valintaprosessista

2/3

- KOSKI-tiedonsiirroissa on edelleen tiettyjä haasteita
  - valtakunnalliset valinnaiset/paikalliset valinnaiset
  - suorituksia jätettiin vahvistamatta
  - valmistavien koulutusten korotusten merkitseminen
- Tietojen tarkistaminen suoritusrekisteristä

- Ennakkokirje hakijoille ja huoltajille
  - Hakijoille ja huoltajille lähetettiin viikkoa ennen valintojen tuloksia sähköposti, jossa kerrottiin etukäteen valintaprosessista ja tärkeistä päivämääristä.
- Opetushallitus lähetti kaikille sähköpostiosoitteen hakemuksellaan ilmoittaneille hakijoille ilmoituksen opiskelijavalinnan tuloksesta (= sähköinen tuloskirje).
- Hyväksytyille lähetettiin lisäksi linkki opiskelupaikan vastaanottamiseen.
  - Sähköinen tuloskirje ja paikan vastaanottolinkki sujuvoittivat vastaanottoprosessia.
    - Linkin kautta paikan otti vastaan 88 % hyväksytyistä

Kohti vuoden 2021 hakuja

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue. The lines flow from the bottom left towards the top right, creating a sense of movement and energy. The green line is more prominent in the foreground, while the blue line is visible behind it.

Hakuaikataulu vuodelle 2021

- **Yhteinen hakuaika on 23.2.–23.3.2021.**
  - Hakuaika viikon pidempi kuin aiemmin.
  - Kaikki kolme hakua edelleen omina hakuinaan (omat hakulomakkeet jne.)
  - Koulutukset alkavat syksyllä 2021.
- Vuonna 2021 kaikkien hakujen valintojen tulokset julkaistaan hakijoille **17.6.**
  - Yhteisten hakujen lisäksi hakijat voivat edelleen hakea vielä kesällä opiskelemaan jatkuvien hakujen kautta.

Hakuaika päättyy viimeisenä hakupäivänä klo **15.00**

Hakuun valmistautuminen

- Kevään 2021 koulutustarjonta julkaistiin Opintopolussa 8.10.2020.
- Demo koulutustarjontatietojen selailua sekä hakulomakkeen täytön harjoittelemista varten avattiin 9.10. ja se suljetaan 19.2. klo 15.
  - Demo-opintopolku.fi
- Suoritustiedot on siirrettävä KOSKI-palveluun 19.2. mennessä, jotta
  - opo voi seurata oppilaan hakeutumista
  - opolla mahdollisuus hakemusten tarkistamiseen.

HUOM! KOSKI-palveluun tulee tallentaa opiskeluoikeus- ja suoritustiedot viipymättä ja ajantasaisina

Hakeminen

1/3

- Hakijan kannattaa täyttää sähköpostiosoite hakemukseen, koska
  - hänelle tulee kuittaus sähköpostiin hakemuksen perillemenosta
  - hän voi muuttaa hakutoiveitaan hakuaikana sähköpostivahvistuksen mukana tulevan linkin kautta
  - hän saa ennakkokirjeen valintojen aikataulusta ja menettelytavoista
  - hän saa tuloskirjeen sähköpostiin
  - hän voi ottaa opiskelupaikan vastaan sähköisesti ja ilmoittautua läsnäolevaksi.
- Hakijan sähköpostiosoitteen tulee olla sellainen, joka on voimassa elokuun loppuun asti.

- Huoltajan tiedot on hyvä tallentaa hakemukseen; myös huoltajan sähköpostiin lähtee kuittaus hakemuksen perillemenosta ja myöhemmin ennakkokirje.
- Opiskelijaksi ottamisessa käytetään perusopetuksen päättötodistusta tai lukion päättötodistusta.
- Perusopetuksen ja perusopetuksen lisäopetuksen hakukeväänä päättäviltä hakijoilta ei kysytä hakulomakkeella arvosanoja.

Huoltajan kuuleminen

- Hallintolaki edellyttää huoltajan kuulemista
  - Oppilaitos voi järjestää huoltajan kuulemisen parhaaksi katsomallaan tavalla.
  - Huoltajan kuuleminen on syytä tehdä todistettavasti, esim. pyydetään allekirjoitus hakulomakkeeseen tai jos kuullaan suullisesti, kirjataan asia ylös.
  - Opinto-ohjaajan tulee huoltajan tiedustellessa kertoa oppilaan hakukohteet.

Hakemuksen tietojen muuttaminen

- Hakutoiveita voi muuttaa vain hakuaikana.
  - Muutoksen voi tehdä ainoastaan hakija (ei siis opo eikä hakijan huoltaja).
  - Hakija voi tehdä hakutoivemuutokset sähköpostivahvistuksen mukana tulevan linkin kautta.
- Opo voi korjata yhteystiedot ja lupatiedot hakulomakkeelle.
- Hetullisen hakijan nimitiedot ja äidinkieli tulevat suoraan väestötietojärjestelmästä (VTJ).
- Muutokset pohjakoulutukseen (esim. yksilöllistäminen) tehdään KOSKI-palveluun.
  - Muutosta ei voi tehdä hakemukselle tai suoritusrekisteriin.
- Suoraan suoritusrekisteriin ei tallenneta mitään muutoksia.

Oma Opintopolku -palvelu

- Jos hakijalla on verkkopankkitunnukset, mobiilivarmenne tai sähköinen henkilökortti, voi hän kirjautua opintopolku.fi –osoitteessa Oma Opintopolku – palveluun.
- Oma Opintopolku –palvelussa
  - voi muuttaa hakutoiveita hakuaikana
  - muokata hakutoiveisiin liittyvien kysymysten aiempia vastauksia
  - muokata henkilötietoja myös hakuajan päätyttyä
  - katsella koko hakemusta ja tulostaa sen
  - nähdä valintojen tulokset
  - ottaa opiskelupaikan vastaan.

Kielitaidon arviointi

- Ammatillisen koulutuksen valintaperusteissa ei valtakunnallisesti yhteneväisiä riittävän kielitaidon kriteerejä.
  - Koulutuksen järjestäjä arvioi hakijan kielitaidon itse parhaaksi katsomallaan tavalla.
  - Koulutuksen järjestäjä merkitsee Valintojen toteuttamisessa ne hakijat, joiden osalta kielitaito on arvioitu.
  - Kielitaidon arviointi on hakutoivekohtainen, eli tieto ei siirry muihin hakutoiveisiin.
  - Jos kj arvioi, että hakijan kielitaito ei riitä, hakija ei voi tulla valituksi koulutukseen.
    - Vaikka hakijan kielitaito olisi arvioitu riittämättömäksi, on hänet kutsuttava pääsy- tai soveltuvuuskokeeseen, jos koetulos siirtyy muihin saman valintaryhmän hakukohteisiin.

Pääsy- ja soveltuvuuskokeet

1/3

- Koulutuksen järjestäjä **voi järjestää halutessaan** pääsy- ja soveltuvuuskokeen
- Kokeeseen on kutsuttava kaikki kokeeseen kutsuttavien listalla olevat hakijat.
  - Hakija kutsutaan kokeeseen valintaryhmän ylimpään hakukohteeseen, joka järjestää kokeen.
  - Hakijan sama koetulos siirtyy myös kaikkiin saman valintaryhmän muihin hakutoiveisiin.
- Jos hakija ei osallistu kokeeseen, hän ei voi tulla valituksi koulutukseen.
- Koulutuksen järjestäjät voivat lähettää kutsun pääsy- ja soveltuvuuskokeeseen 13.4. alkaen.
- Mikä on valintaryhmä?
  - Ryhmä niistä koulutuksista, jotka käyttävät opiskelijavalinnassaan samaa pääsy- ja soveltuvuuskoetulosta (esim. matkailualan pt on valintaryhmä).

SORA-tutkinnot

- Jos hakija saa 0 pistettä SORA-tutkinnon kokeessa, hän ei voi tulla valituksi koulutukseen.
- SORA-tutkinnot ovat:
sosiaali- ja terveysalan perustutkinto | lääkealan perustutkinto | hammastekniikan perustutkinto | välinehuoltoalan perustutkinto | kasvatusta ja ohjauksen perustutkinto | lentokoneasennuksen perustutkinto | merenkulualan perustutkinto | turvallisuusalan perustutkinto |
- Seuraavien osaamisalojen osalta valitsematta jättäminen pääsy- ja soveltuvuuskokeen perusteella ei ole mahdollista, sillä ko. osaamisaloista ei voi asetuksen mukaan muodostaa omia hakukohteita:
kaivostyön osaamisala | kuljetuspalvelujen osaamisala | lentoasemapalvelujen osaamisala | metsäkoneenkuljetuksen osaamisala | maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisala |

Valinta pelkän pääsy- ja soveltuvuuskokeen perusteella

- Seuraaviin tutkintoihin huomioidaan vain koulutuksen järjestäjän oma koe:
taideteollisuusalan perustutkinto | media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto |
tanssialan perustutkinto | musiikkialan perustutkinto | sirkusalan perustutkinto |
lentokoneasennuksen perustutkinto | liikunnanohjauksen perustutkinto |
sosiaali- ja terveysalan pt:n **perustason ensihoidon osaamisala**
- Näillä aloilla hakija ei voi tulla valituksi, jos kokeen tulos on 0 pistettä tai hakija ei osallistu kokeeseen.

- Valintojen tulokset tarkistettavaksi
  - Tarkistusaika on tarkistusaikaa, joten valintaesitys saattaa vielä muuttua, jos virheitä havaitaan. Tämän vuoksi tässä vaiheessa ei pidä vielä julkistaa tuloksia.
- OPH ilmoittaa, kun valintaesityksen voi hyväksyä.
  - Kirjeiden tulostaminen edellyttää valintaesityksen hyväksymistä.
  - Kirjeet voi laittaa postiin ja valintojen tulokset julkistaa vasta sitten, kun aikataulussa asetettu pvm täyttyy.
- Opot pääsevät tarkastelemaan valintojen tuloksia opo-raportilta jo tulosten julkaisupäivänä.

- Varasijalta hyväksyminen
  - Varasijalta hyväksyminen tapahtuu automaattisesti 6 tunnin välein kun tarkistetaan onko paikkoja vapautunut (perunut, poissa koko lukuvuoden jne.).
- **HUOM!** Opiskelupaikan vastaanottotiedot tulee tallentaa Opintopolkuun mahdollisimman pian.

Opetushallitus lähettää sähköpostilla tiedon opiskelijavalintojen tuloksista hakijoille

- OPH lähettää sähköisen tuloskirjeen liitteineen hyväksytyille hakijoille sekä valitsematta jääneille hakijoille (jos hakija on antanut sähköpostiosoitteen hakemuksellaan)
  - Liite sisältää tietoja hakijan valintatilanteesta (pisteet ja mahd. varasijat yms.).
  - Jos hakijalla ei ole sähköpostiosoitetta hakemuksellaan, liitekirje tulee oppilaitoksesta paperisen päätöksen ohella.
  - Sähköistä tuloskirjettä ei lähetetä huoltajan sähköpostiin.
- Opetushallitus toimittaa lisäksi kirjepostina jälkiohjauskirjeet valitsematta jääneille hakijoille.

Oppilaitokset ilmoittavat valintapäätöksestä hyväksytyille hakijoille

- Oppilaitokset toimittavat valintapäätökset hyväksytyille hakijoille
  - Päätökset voi toimittaa sähköisesti, jos hakija on antanut luvan hakulomakkeella siihen, että päätös toimitetaan sähköisesti.
- Oppilaitosten ei tarvitse toimittaa päätöksen lisäksi liitekirjettä hakijan muiden hakutoiveiden tilanteesta muille kuin niille hakijoille, joilla ei ole sähköpostiosoitetta hakemuksellaan.
  - Päätöksen voi halutessaan tulostaa vain niille hakijoille, jotka eivät ole antaneet lupaa.
- Tiedonsiirtoraportilta (Hakeneet ja valitut) voi tarkistaa lupatiedot.

Opiskelupaikan vastaanottaminen

- Hyväksytyille hakijoille lähtee linkki paikan vastaanottamiseen siinä vaiheessa, kun valintaesitykset on hyväksytyt ja hakijalla on opiskelupaikka vastaanotettavissa
  - Automaattiset paikanvastaanottoviestit lähtevät hyväksytyille 2 kertaa vuorokaudessa, klo 8 ja 20.
  - Paikan vastaanotto päivittyy virkailijan puolelle Opintopolkuun.
- Oppilaitokset voivat edelleen edellyttää, että hyväksytyt hakijat ilmoittavat paikan vastaanottamisesta lisäksi oppilaitokseen (oppilaitoksen ohjeistamalla tavalla).
  - Suositeltavaa on, että myös oppilaitosten omissa ohjeistuksissa suositetaan sähköpostilinkin kautta tehtävää opiskelupaikan vastaanottoa
    - Sähköinen opiskelupaikan vastaanotto on opiskelijalle helppo käytäntö ja tieto saadaan myös Opintopolkuun ja oppilaitoksen tietoon välittömästi (jolloin varasijakäsittelyt ovat nopeampia).
- Jos hyväksytyt hakijat eivät ota paikkaa vastaan linkin kautta, oppilaitos tallentaa vastaanottotiedon.

Valintojen jälkeen

- Valtakunnallisissa hauissa vapaaksi jääneille opiskelupaikoille voi hakea
  - Kymppiluokille lisähaussa
  - Ammatillisiin perustutkintoihin, VALMAan, TELMAan, lukiokoulutukseen ja LUVAan jatkuvien hakujen kautta

Oppivelvollisuuden laajentaminen

- Valtioneuvosto antoi 15.10. eduskunnalle hallituksen esityksen oppivelvollisuuden jatkamisesta 18 ikävuoteen asti.
  - Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021.
  - Se koskisi ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäviä nuoria eli pääosin vuonna 2005 syntyneitä
  - Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä Opintopolun palveluja kehitetään
- OPH varautuu tukemaan opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä uudistuksessa tukimateriaalein ja koulutuksin

<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/oppivelvollisuuden-laajentamisen-valmistelu-etenee-valmistaudumme-ohjeistamaan-ja>

- Lisää uudistuksesta OKM:n sivuilta

<https://minedu.fi/-/oppivelvollisuus-laajenee-elokuussa-2021-edellytyksia-nuorten-oppimiseen-ja-hyvinvointiin-parannetaan-tyollisyysastetta-nostetaan>

Tulossa

- Tavoitteena vuonna **2022 yksi yhteishaku**, jossa mukana
  - ammatilliset perustutkinnot
  - lukiokoulutus
  - vaativan erityisen tuen perusteella järjestettävä koulutus
  - TUVA –koulutus*
  - kansanopistojen pitkät linjat.

* Tällä hetkellä opiskelija voi osallistua perusopetuksen lisäopetukseen, ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen (VALMA) tai lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen (LUVA). Tavoitteena yhdistää 1.8.2022 uudeksi tutkintokoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi (TUVA).

- Tavoitteena
  - hakijalle yksinkertainen, helppo hakuväylä kaikkeen perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen
  - välttää sekä hakijoiden että oppilaitosten turhaa työtä (päällekkäisiä hakuja ja valintoja)
  - saada opiskelijavalintojen tulokset hakijoille mahdollisimman pian ja samanaikaisesti

Muuta

- Opintopolku-infoja pyritään järjestämään kahden viikon välein klo 12-13
- Infoissa käsitellään toisen asteen yhteisiin hakuihin liittyviä ajankohtaisia asioita.
- Syksyn infot:
  - 20.11.
  - 4.12.
  - 18.12.
- Osallistuminen osoitteessa <https://connect.funet.fi/opintopolku-virkailijachat>

Lisätietoja ja neuvontaa

Opintopolun toisen asteen yhteisten hakujen neuvonta

Sähköpostiosoite: virkailija(at)opintopolku.fi (virkailijat)
                                         neuvonta(at)opintopolku.fi (hakijat)

Puhelinnumero: 029 533 1010 (suljettu 30.11.asti)
                                         1.12. alkaen ti-to klo 9-11

Postiosoite: Opintopolun hakuneuvonta
                                         Opetushallitus
                                         PL 380
                                         00531 Helsinki

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos

